



## РЕЦЕНЗИЯ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: област на висше образование 6.0 Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1 Растениевъдство, научната специалност Овощарство

**Автор на дисертационния труд:** Тодор Донков Донков - асистент към катедра „Лозарство и овощарство” при Аграрен университет, гр. Пловдив

**Тема на дисертационния труд:** Изследване на някои сортоподложкови комбинации за сливи и кайсии

**Рецензент:** проф. д-р Валентин Илиев Личев, Аграрен университет, гр. Пловдив, област на висше образование 6.0 Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1 Растениевъдство, научна специалност Овощарство, определен за член на научното жури със заповед № РД 16 – 777 / 23.06.2026 год. от Ректора на АУ

### 1. Кратко представяне на кандидата.

Тодор Донков е роден на 24.02.1996 г. През периода 2011-2015 г. завършва средно образование в СОУ „Професор Никола Маринов“ в Търговище. Висше образование, с бакалавърска степен завършва през 2020 г. в Аграрния университет в Пловдив, специалност „Агрономство полевъдство“. Магистърска степен придобива през 2021 г. също в Аграрния университет, специалност „Овощарство – производство и управление на продукцията“. От 2022 г. до сега е докторант по овощарство в Аграрния университет.

Тодор Донков започва трудовия си стаж през 2022 г. в „Агенция за биологична сертификация“ ЕООД гр. Варна, като заема длъжност „инспектор“ и извършва експертиза на документите в процеса по сертификацията на земеделските стопани.

През 2025 г. колегата Донков е назначен за асистент в катедра „Лозарство и овощарство“ при Аграрен университет, гр. Пловдив, на която длъжност е и понастоящем.

Колегата Донков ползва на добро ниво английски език, а също и Word, Excel, Интернет и др.

## **2. Актуалност на проблема.**

Изпитването на новоинтродуцирани подложки при овощните видове е перманентна задача за много научни колективи по света, в това число и за този на катедрата по овощарство в Аграрния университет в Пловдив. Като имам на предвид, че в България липсва достатъчно подробна информация за новоинтродуцираните подложки Wavit и Ishtara при сливата, а също и факта, че у нас не са изпитвани подложките GF 677 и GXN 15 (Garnem) при кайсията, считам, че темата на дисертационния труд (която представя резултати от изпитване именно на тези подложки) е особено актуална с оглед на тенденциите за развитието на посочените култури у нас.

## **3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.**

Целта на проучването е да се получи подробна информация в разсадник и насаждение за подложките Wavit и Ishtara при сливата, а също и информация за подложките GF 677 и GXN 15 (Garnem) в комбинация с междинник при кайсията и при конкретните почвено-климатични условия на Южна България.

За да се изпълни целта са поставени за разрешаване следните задачи:

1. Да се проучат растежните характеристики на подложките

Wavit и Ishtara при производство на сливови дръвчета от три съвременни сорта в питомник.

2. Да се проучат растежните характеристики на подложките GF 677 и GXN 15 (Garnem) при производство на кайсиеви дръвчета с междинник Стенлей в питомник.

3. Да се установи влиянието на подложките Wavit и Ishtara върху растежните, репродуктивните и други особености на 3 съвременни сливови сорта в насаждение.

4. Да се установи влиянието на подложките GF 677 и GXN 15 (Garnem) в комбинация с междинник Стенлей върху растежните, репродуктивните и други особености на кайсиеви дървета от сорта Харгранд в насаждение.

#### **4. Онагледеност и представяне на получените резултати.**

Дисертационният труд е написан на 148 машинописни страници и е онагледен с 36 фигури, 28 таблици и 7 снимки.

При отчитането на отделните показатели е използвана общоприетата у нас методика за изучаване на растителните ресурси в овощарството. Опитите са методически правилно заложи и изведени. Докторантът владее научната терминология и правилно я използва. Получените данни са обработени статистически чрез дисперсионен анализ, което позволява да бъдат направени достоверни и обосновани изводи.

#### **5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.**

Структурата на дисертационния труд отговаря на изискванията за образователната и научна степен „Доктор“. Във връзка с литературния преглед и обсъждането на опитните резултати прави приятно впечатление изготвената много богата литературна справка, включваща общо 342 източника, от които 21 на кирилица и 321

на латиница. Това показва, че докторантът е много добре осведомен по проблема.

Докторантът владее научната терминология и правилно я използва. Данните получени в резултат на изследванията са много добре анализирани.

## **6. Приноси на дисертационния труд.**

Основните приноси са както следва:

### **Научни и научно-приложни приноси с оригинален характер**

- В резултат на проучването за първи път в България е получена подробна информация за влиянието на подложките GF 677 и GXN15 (Garnem) с междинник Стенлей върху развитието на дърветата от кайсиевия сорт Харгранд в питомник и насаждение.

- За първи път в България е получена детайлна информация за влиянието на подложките GF 677 и GXN15 (Garnem) с междинник Стенлей върху протичането на фенофазата на цъфтежа на кайсиевия сорт Харгранд.

### **Научно-приложни приноси**

- Подложките Wavit и Ishtara имат добра съвместимост със сливовите сортове Чачанска лепотица, Стенлей и Йойо.

- Подложките GF 677 и GXN 15 (Garnem) с междинник Стенлей в комбинация с кайсиевия сорт Харгранд, както и подложките Wavit и Ishtara в комбинация със сливовите сортове Чачанска лепотица, Стенлей и Йойо не дават издънки за разлика от традиционно използваната в практиката при сливи и кайсии семенна джанка.

- Установено е че подложките GF 677 и GXN 15 (Garnem) с междинник Стенлей индуцират по-висока родovitост върху кайсиевия сорт Харгранд в сравнение с използваните у нас дървета върху подложка семенна джанка без междинник.

- Получените опитни резултати дават основание да бъдат

препоръчани подложките GF 677 и GXN 15 (Garnem) с междинник Стенлей за производството на кайсиеви плодове, като добра алтернатива в сравнение с обикновено използваната в практиката у нас подложка семенна джанка.

### **Приноси с потвърдителен характер**

- Подложките Wavit и Ishtara индуцират слаб растеж на сливовите сортове Чачанска лепотица, Стенлей и Йойо.
- Независимо от използваната подложка, цъфтежът на сорта Йойо започва и завършва два-три дни по-рано в сравнение с дърветата на сортовете Чачанска лепотица и Стенлей.

### **6. Критични бележки и въпроси.**

- На стр. 50 в табл. 3 е представено, че прихващането на присадените пъпки и при трите сливови сорта върху подложката Wavit е 79-80 %, а при другите два сорта е над 90%. На какво се дължи сравнително по-ниският процент на прихващане при подложката Wavit ?

- В дисертационния труд са включени 4 отделни опита, всеки един от които представлява проучване на определени сортоподложкови комбинации в питомник или на постоянно място. Тъй като опитите са няколко, тяхното обобщаване би трябвало да бъде с понятието „проучвания“ и по този начин заглавието на дисертационния труд би могло да се формулира по-точно като „Проучвания .....“, а не както е записано само като „Проучване.....“.

- В същата насока с препоръка за прецизиране са и следващите мои бележки. В тази връзка в раздела „материал и методи“ е записано, че е използвана подложката семенна джанка, а вместо нея в таблиците и фигурите от раздела „резултати и обсъждане“ са посочени други две наименования - Myrobalan или Myrobalan Seedling. По-добре би било в раздела „материал и методи“ да се

поясни, че за семенна подложка се използва семенното потомство на Myrobalan, а в следващите раздели от дисертацията да се използва само едно от посочените три възможности.

- В съдържанието на дисертацията на стр.2 са посочени само основните раздели – увод и т.н. Като имам на предвид, че дисертацията включва 4 отделни опита в разсадник и насаждение, по-добре би било поне в раздела резултати и обсъждане са представени в самостоятелни подраздели отделните опити, което би подобрило онагледяването и достъпа до ценната информация от страна на любознателни студенти, колеги и фермери.

Обобщавайки този раздел определено твърдя, че направените бележки и препоръки не омаловажават дисертационния труд, който има много достойнства. Бележките имат за цел докторантът да повиши прецизността си при представяне на резултатите от своята бъдеща научно-изследователска работа.

#### **8. Публикувани статии и цитирания.**

Във връзка с дисертационния труд докторантът е публикувал в колектив три научни статии в рецензирани научни списания.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

#### **9. Лични впечатления от докторанта.**

Познавам Тодор Донков във връзка с дейността му като докторант в катедрата по Лозарство и овощарство към Аграрния университет в Пловдив. Още от самото начало той ми направи впечатление със своята любознателност, амбициозност, работоспособност и желание да се усъвършенства. Въз основа на моите наблюдения мога да ви уверя, че колегата Донков е един прецизен изследовател, етичен и трудолюбив. Той има необходимата подготовка за решаване на сложни задачи. На него

определено може да се разчита.

### **ЗАКЛЮЧЕНИЕ:**

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Тодор Донков Донков образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност „Овощарство“.

**Дата:** 10.08.2026 г.  
гр. Пловдив

Подписите в този документ са  
зачитени  
във връзка с чл.4, т.1 от  
Регламент (ЕС) 2016/679  
(Общ Регламент относно  
защитата на данни).